

Domov>Denarni zahtevki>Zavarovanje premoženja med postopkom uveljavitve terjatve v državah EU

Zavarovanje premoženja med postopkom uveljavitve terjatve v državah EU

Romunija

1 Katere so različne vrste ukrepov?

Vrste ukrepov zavarovanja so preventivni in sodni rubež ter preventivni zaseg. Ukrepi zavarovanja so postopkovne sodne odredbe o zamrznitvi ali ohranitvi dolžnikovega premoženja, ki jih izda sodišče, da nasprotni stranki prepreči uničenje ali odtujitev zadevnega premoženja oziroma njegovo zmanjšanje.

Preventivni rubež vključuje zamrznitev dolžnikovega izsledljivega premoženja, da ga je mogoče izterjati, ko upnik pridobi izvršilni naslov. Zakonik o civilnem postopku vsebuje več posebnih določb v zvezi s postopkom za izvedbo preventivnega rubeža civilnih ladij.

Sodni rubež vključuje zamrznitev premoženja, ki je zaupano v hrambo rubežniku.

Sodni rubež se lahko uporabi, kadar je postopek začel v povezavi s premoženjem ali drugo prevladujočo stvarno pravico, lastništvom sredstev oziroma uporabo ali upravljanjem skupnega premoženja, pri čemer je za odobritev sodnega rubeža premoženja pristojno sodišče.

Preventivni zaseg se lahko uporabi za denarna sredstva, vrednostne papirje ali drugo izsledljivo neopredmeteno premično premoženje, ki ga dolžniku dolguje tretja oseba.

Izvršba pri dolžnikovem dolžniku je oblika posredne izvršbe, pri kateri se izterjajo denarna sredstva, vrednostni papirji ali drugo izsledljivo neopredmeteno premično premoženje.

Nekatere sodbe prvostopenjskega sodišča so *začasno izvršljive po zakonu*, in sicer kadar je njihov namen določiti izvrševanje roditeljske pravice, pravico do osebnih stikov z mladoletno osebo ali prebivališče mladoletne osebe; osebni prejemek, nadomestilo za brezposelnost; nadomestilo za nezgodo pri delu; rente, preživitvene obveznosti; otroški dodatek in družinske pokojnine; odškodnino v primeru smrti ali telesne poškodbe ali škode za zdravje; izvrševanje takojšnjih popravil; zapečatenje, odpečatenje ali popis; zahtevke glede lastništva; ali kadar gre za sodne odločbe, sprejete na podlagi toženčevega sprejetja tožnikovega zahtevka itd. Te sodbe so začasno izvršljive.

Sodišče lahko dovoli začasno izvršitev sodb, ki zadevajo premoženje.

Kar zadeva predložitev dokazov, lahko vsaka oseba, ki želi, da se nujno zasliši priča, poda izvedensko mnenje ali ugotovi stanje nekega premoženja ali da se prizna stališče, dejstvo ali pravica, pred obravnavo na sodišču in med njo predlaga izvajanje takih dokazov.

2 Pod katerimi pogoji se lahko odredijo taki ukrepi?**2.1 Postopek**

Za preventivni rubež in zaseg je potreben sklep o priznanju sodne odredbe o zamrznitvi dolžnikovega izsledljivega premoženja ali zneskov. Nalog lahko izda samo prvostopenjsko sodišče, ki je stvarno pristojno (sodni rubež, preventivni zaseg), prvostopenjsko sodišče, ki obravnava zadevo, ali sodišče, na območju pristojnosti katerega je premoženje (sodni rubež). V takem posebnem postopku pomoč odvetnika ni obvezna. Sodbe, ki se nanašajo na preventivni rubež in preventivni zaseg, izvršuje sodni izvršitelj. Rubežnik lahko pripravi vso dokumentacijo za hrambo in upravljanje, prejema morebitne prihodke in dolgovane zneske ter plačuje tekoče dolgove in dolgovane, ugotovljene na podlagi izvršilnega naslova. Predvidljivi stroški so samo kolkovine, ki v skladu s členom 11(1) (b) nujne vladne uredbe št. 80 z dne 26. junija 2013 o kolkovinah znašajo 100 RON za zahtevke, ki se nanašajo na ukrepe zavarovanja, in 1 000 RON za zahtevke, ki se nanašajo na rubež ladij in zrakoplovov. Od upnika se lahko zahteva plačilo varščine, ki jo določi sodišče. Če upnikova terjatev ni navedena v pisni obliki, se varščina po zakonu določi na polovico zatrjevane vrednosti.

Izvršbo pri dolžnikovem dolžniku na upnikovo zahtevo opravi sodni izvršitelj, ki ima urad na območju pristojnosti pritožbenega sodišča, kjer ima dolžnik ali tretja oseba, pri kateri se opravi zaseg, stalno prebivališče, ali v primeru bančnih računov sodni izvršitelj v kraju dolžnikovega stalnega prebivališča /registriranega sedeža ali v kraju glavnega/sekundarnega sedeža kreditne institucije.

Kar zadeva začasno izvršitev, se lahko predlog vloži pisno in ustno pri sodišču do zaključka razprave. Sodišče lahko dovoli začasno izvrševanje odredb v zvezi s premoženjem, kadar meni, da je ukrep nujen glede na očitno pravno utemeljenost ali dolžnikovo plačilno nesposobnost, in kadar oceni, da bi upniku jasno škodovalo, če se taka odredba ne bi izvršila takoj. V teh primerih lahko sodišče od upnika zahteva plačilo varščine.

Kar zadeva zagotovitev dokazov, se predlog pred začetkom sodnega postopka naslovi na okrožno sodišče, na območju pristojnosti katerega je priča ali predmet ugotovitve, med sodnim postopkom pa na sodišče, ki zadevo obravnava na prvi stopnji. Stranka v predlogu navede dokaze in dejstva, ki jih namerava dokazati, ter razloge za predložitev takih dokazov ali predloži soglasje nasprotni stranke.

2.2 Glavni pogoji

Kar zadeva preventivni rubež in zaseg, mora zadeva že potekati na sodišču. V primeru sodnega rubeža se lahko sodna odredba izda, tudi če zadeva na sodišču ne poteka. Upnik, ki nima izvršilnega naslova, lahko predlaga izvedbo preventivnega rubeža ali zasega, če dokaže, da je prijavil terjatev.

V nujnih primerih se lahko predlog za preventivni rubež ladje vloži še pred vložitvijo tožbe v glavni stvari.

Sodišče lahko ugodi predlogu za sodni rubež ali preventivni zaseg, če je ta ukrep nujen za ohranitev zadevne pravice in na sodišču poteka postopek v zvezi z lastništvom ali drugo prevladujočo stvarno pravico, lastništvom sredstev oziroma uporabo ali upravljanjem skupnega premoženja.

Sodni rubež se lahko odobri, tudi če ne poteka sodni postopek v glavni stvari v zvezi s premoženjem, ki ga dolžnik ponuja za svojo razbremenitev, da se zarubi premoženje, v zvezi s katerim se zadevna stranka utemeljeno boji, da ga bo lastnik odsvojlil, uničil ali spremenil; za premičnine, ki predstavljajo upnikovo jamstvo, kadar se sklicuje na plačilno nesposobnost svojega dolžnika, ali kadar upnik upravičeno sumi, da se bo dolžnik izognil izvršbi, ali se boji, da bo premoženje odtujeno ali uničeno.

Sodišče odloči o predlogu za preventivni rubež/preventivni zaseg po nujnem postopku na nejavni seji in ne da bi bile stranke povabljeni na obravnavo, pri čemer izda izvršljivi sklep, v katerem po potrebi določi višino varščine in rok za njeno plačilo. Predlog za sodni rubež se obravnava po nujnem postopku, stranke pa so povabljeni na obravnavo. Če je predlogu ugodeno, lahko sodišče od vložnika zahteva plačilo varščine, v primeru nepremičnin pa se rubež vpiše v zemljiško knjigo.

Ni zahtev v zvezi z nujnostjo predloga, ima pa upnik v primeru preventivnega rubeža in preventivnega zasega možnost dokazati, da odredba ne bo izvršena, ker bo dolžnik zadevno premoženje odsvojlil ali uničil, tudi če terjatev ni izplačljiva.

Izvršba pri dolžnikovem dolžniku se odredi brez sodnega poziva, in sicer s sklepom o izvršbi in obvestilom, v katerem se navede tudi izvršilni naslov, ki ga je treba poslati tretji osebi skupaj z navedenim sklepom o izvršbi. O sodni odredbi je obveščena tudi dolžnik. S sodnim nalogo za zaseg je tretja oseba, ki postane tretja oseba, na katero se nanaša zaseg, obveščena, da ji je prepovedano plačevati dolžniku denarne zneske ali premičnine, ki jih dolguje ali jih bo dolgovala, pri čemer je navedeno, da bo pri njej opravljen zaseg, kolikor bo to potrebno za izpolnitev obveznosti, ki je predmet izvršbe.

Kar zadeva predložitev dokazov, mora **obstajati nevarnost, da bodo dokazi izginili ali da jih bo v prihodnosti težko obravnavati. Če nasprotna stranka soglaša, se lahko predlog vloži, tudi če se z izvedbo dokazov ne mudi. Sodišče bo stranke povabilo na obravnavo in kopijo predloga vročilo nasprotni stranki. Predlog bo obravnavalo na nejavni seji in sprejelo sklep. Kadar obstaja nevarnost zamude, lahko sodišče predlogu ugodi, ne da bi stranke povabilo na obravnavo.**

3 Cilj in predmet takih ukrepov

3.1 Katere vrste premoženja so lahko predmet takih ukrepov?

Preventivno se lahko zasežejo bančni računi, neopredmetena sredstva, vrednostni papirji itd.

Preventivni rubež lahko velja za opredmetene premičnine, registrirana prevozna sredstva, nepremičnine itd.

Sodno se lahko zarubijo nepremičnine, premičnine itd.

Izvršba pri dolžnikovem dolžniku lahko velja za denarna sredstva, vrednostne papirje ali druge neopredmetene premičnine.

3.2 Kakšni so učinki takih ukrepov?

Kar zadeva preventivni rubež in zaseg, se lahko zasežena sredstva izterjajo šele, ko upnik pridobi izvršilni naslov.

Sodna odredba o preventivnem rubežu ladij se izvrši tako, da pristaniška kapitanija v pristanišču, kjer je ladja, ladjo zadrži. V tem primeru pristaniška kapitanija ne izda potrebne ladijske dokumentacije in ladji ne dovoli izplutja iz pristanišča ali luke.

Globa se kot sankcija naloži samo, če vložnik v slabi veri pridobi ukrep zavarovanja, ki škoduje tožencu. Toženec/dolžnik se lahko zaradi neupoštevanja odločb sodišča kaznuje s kazenskopravno sankcijo.

Če dolžnik predloži zadostno varščino, lahko sodišče na njegov predlog razveljavi sodno odredbo o preventivnem rubežu. Predlog za sprostitev premoženja se obravnava na nejavni seji kot nujna zadeva, pri čemer so stranke v kratkem roku povabljene s sklepom.

Če je bil glavni zahtevek, na katerem temelji predlog za ukrep zavarovanja, s pravnomočno sodbo razglašen za ničnega, zavrnjen ali je zastaral, ali če je oseba, ki je predlog vložila, odstopila od zahtevka, lahko dolžnik predlaga sprostitev premoženja pri sodišču, ki je izdalo sodno odredbo. Sodišče izda pravnomočno sodbo v zvezi s predlogom, ne da bi stranke povabilo na obravnavo.

Kar zadeva izvršbo pri dolžnikovem dolžniku, se vsi denarni zneski in premoženje, za katero velja zaseg, zamrznejo od datuma, ko je sodna odredba o zasegu poslana tretji osebi, pri kateri se opravi zaseg. Od zamrznitve do popolnega poplačila obveznosti, navedenih v izvršilnem naslovu, tretja oseba, pri kateri se opravi zaseg, ne izvede nobenega plačila ali dejanja, s katerim bi se zamrznjeno premoženje verjetno zmanjšalo. Kadar je zasežena terjatev zavarovana s hipoteko ali drugim stvarnim jamstvom, ima upnik, ki je vložil predlog, pravico predlagati vpis zasega v zemljiško knjigo ali druge javne registre.

3.3 Kakšna je veljavnost takih ukrepov?

Kar zadeva preventivni rubež in zaseg, se lahko s sodno odločbo določijo roki, ki ne zajemajo obdobja iz sodne odredbe sodišča (npr. rok, do katerega mora upnik predložiti varščino, sicer se premoženje sprosti).

Sodna odredba je veljavna do izdaje sodne odločbe o predlogu za sprostitev premoženja, če je ta predlog zavrnjen, pretečen ali če je bil razveljavljen, ali, če je predlogu ugodeno, do izvršitve sodne odločbe ali dokler dolžnik ne predloži zadostnih jamstev.

Pritožba se vedno obravnava tako, da se stranke povabijo na obravnavo.

Kar zadeva izvršbo pri dolžnikovem dolžniku, se vsi denarni zneski in premoženje, za katero velja zaseg, zamrznejo od datuma, ko je sodna odredba o zasegu poslana pridruženim tretji osebi. Od zamrznitve do popolnega poplačila obveznosti, navedenih v izvršilnem naslovu, tudi za čas odloga izvršbe z zasegom, tretja oseba, pri kateri se opravi zaseg, ne izvede nobenega plačila ali dejanja, s katerim bi se zamrznjeno premoženje verjetno zmanjšalo, razen če zakon določa drugače.

Tretja oseba, pri kateri se opravi zaseg, mora vpisati denarni znesek ali sprostiti zasežene neopredmetene premičnine v petih dneh od obvestila o zasegu ali po datumu zapadlosti prihodnjih dolgovanj zneskov. Sodni izvršitelj evidentirani denarni znesek sprosti ali dodeli.

Če tretja oseba, pri kateri se opravi zaseg, ne izpolni obveznosti, lahko upnik, ki zahteva izvršbo, dolžnik ali sodni izvršitelj obvesti izvršitveno sodišče, da to potrdi zaseg. Če izvedeni dokazi pokažejo, da tretja oseba, pri kateri se opravi zaseg, dolžniku dolguje denar, sodišče izda odločbo o potrditvi zasega, s katero navedeno tretjo osebo zavezuje, da znesek, ki ga dolguje dolžniku, plača upniku, drugače zaseg razveljavi. Če so bile zasežene neopredmetene premičnine, ki so bile na datum izvršbe pri tretji osebi, pri kateri se opravi zaseg, sodišče odloči o njihovi prodaji.

Kar zadeva predložitev dokazov, **se dopustnost in prepričljivost predloženih dokazov preučita na sodišču med razsojanjem v zadevi. Predložene dokaze lahko uporabi tudi stranka, ki ni predlagala njihovega izvajanja. Stroške, ki nastanejo pri izvajanju dokazov, evidentira sodišče, ki vsebinsko odloča o zadevi.**

4 Ali se je zoper ukrep mogoče pritožiti?

Kar zadeva preventivni rubež in zaseg, se je zoper sklep mogoče pritožiti samo v petih dneh po izreku ali vročitvi, odvisno od tega, ali so bile stranke povabljene na obravnavo ali ne, in sicer pri hierarhično višjem sodišču. Če je na prvi stopnji pristojno pritožbeno sodišče, je pravno sredstvo pritožba. Učinek teh pravnih sredstev je bodisi sprostitev premoženja bodisi ohranitev ukrepa zavarovanja. Ugovor zoper izvršitev sodne odredbe o rubežu/zasegu lahko vložijo katera koli zainteresirana stran.

Kar zadeva izvršbo pri dolžnikovem dolžniku, se je zoper odločbo o potrditvi zasega mogoče pritožiti samo v petih dneh po vročitvi. Končna odločba o potrditvi ima učinke prenosa terjatve in se šteje za izvršilni naslov zoper tretjo osebo, pri kateri se opravi zaseg, do višine zneskov, za katere je bil zaseg potrjen. Po potrditvi zasega tretja oseba, pri kateri se opravi zaseg, izvede vpis ali plačilo v mejah zneska, ki je izrecno naveden v potrditveni odločbi.

Kar zadeva začasno izvršitev, je pritožba mogoča, če je prvostopenjsko sodišče predlog zavrnilo. Odlog začasne izvršitve se lahko predlaga bodisi v vloženi pritožbi bodisi izrecno med pritožbenim postopkom. Dokler ni odločeno o predlogu za odlog, se lahko izvršitev s predsedniškim odlokom začasno dovoli tudi pred prejemanjem spisa v zadevi.

Kar zadeva predložitev dokazov, **je sklep o ugoditvi predlogu za predložitev dokazov izvršljiv in zoper njega ni pravnih sredstev. Zoper sklep o zavrnitvi predloga se je mogoče pritožiti v petih dneh po sodni odločbi, če so bile stranke povabljene na obravnavo, in petih dneh po vročitvi, če stranke niso bile povabljene.**

Dokazi, ki se predložijo, se lahko izvedejo samo takoj ali v za to določenem roku. Izvajanje predloženih dokazov se potrdi v sklepu, zoper katerega ni pravnih sredstev.

Zadnja posodobitev: 05/01/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.